

Doç. Dr. Hamide Bağçeci

DEVLET VE HÜKÛMET SİSTEMLERİ

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	1
------------	---

BİRİNCİ BÖLÜM DEVLET KAVRAMI

I. Devletin Tanımı.....	3
A. Devletin Doğuşu ve Gelişimi.....	3
B. Devlet Teorileri.....	5
1. Doğal Hukuk Teorisi	7
2. Toplumsal Sözleşme Teorileri	8
a. Thomas Hobbes	10
b. John Locke.....	12
c. Jean-Jacques Rousseau	13
C. Devletin Siyasal Düşünce Sistemleri.....	14
1. Marksizm	14
2. Liberalizm.....	17
3. Faşizm.....	20
4. Nasyonal Sosyalizm.....	22
5. Güncel Devlet Anlayışları.....	23
a. Post -Modern Yaklaşım	23
b. Feminist Yaklaşım.....	25
c. Yeşil Devlet Yaklaşımı.....	26
II. Devletin Yapısal Temelleri.....	28
A. Toprak-Ülke Unsuru.....	29
B. İnsan-Millet Unsuru	31
C. Egemenlik Unsuru	34

D. Devletin Temel Organları.....	37
1. Yasama Organı	37
2. Yürütme Organı.....	40
3. Yargı Organı.....	42
III. Devlet Biçimlerinin Sınıflandırılması	44
A. Egemenliğin Kaynağına Göre.....	44
1. Otokrasi.....	44
a. Mutlak Monarşi	45
b. Diktatörlük	47
c. Diğer Otoriter Rejimler:	47
2. Aristokrasi.....	48
3. Teokrasi	50
4. Demokrasi.....	51
B. Devletlerin Yapısına Göre:	56
1. Üniter Devlet.....	56
a. Üniter Devletin Temel Özellikleri	56
b. Üniter Devlet Örnekleri.....	58
aa. Türkiye.....	58
bb. Fransa.....	60
cc. Japonya	61
2. Bölgesel Devlet	62
a. Bölgesel Devletin Temel Özellikleri	62
b. Bölgesel Devlet Örnekleri	64
aa. İspanya.....	64
bb. İtalya.....	67
3. Federal Sistem.....	68
a. Federal Devletin Temel Özellikleri.....	68
b. Federal Devlet Örnekleri	72
aa. Amerika Birleşik Devletleri	72
bb. Latin Amerika Ülkeleri: Venezuela, Meksika, Brezilya ve Arjantin.....	74

C. Hükûmet Sistemlerine Göre	78
------------------------------------	----

İKİNCİ BÖLÜM

HÜKÛMET SİSTEMLERİ

I. Hükûmet Kavramı ve Türleri.....	79
A. Hükûmetin Tanımı ve Devlet Kavramı ile İlişkisi	79
B. Hükûmet Sistemlerinin Kuvvetler Ayrılığı İlkesi ile İlişkisi	85
1. Kuvvetler Ayrılığı İlkesi.....	86
a. John Locke.....	86
b. Montesquieu	88
2. Kuvvetler Ayrılığının Hukuki Temelleri.....	90
a. Anayasal Yönetim ve Demokrasi.....	90
b. Hukuk Devleti.....	92
3. Kuvvetler Ayrılığı İlkesinin Uygulama Biçimleri.....	94
II. Kuvvetler Birliğine Dayalı Hükûmet Sistemleri.....	95
A. Kuvvetlerin Yürütme Organında Birleşmesi	95
B. Kuvvetlerin Yasama Organında Birleşmesi: Meclis Hükûmeti Sistemi	97
1. Genel Olarak.....	97
2. Meclis Hükûmeti Sisteminde İsviçre Örneği	99
III. Kuvvetler Ayrılığına Dayalı Hükûmet Sistemleri	102
A. Parlamenter Sistem	103
1. Parlamenter Sistemin Genel Özellikleri	104
a. Yürütme Organının İki Başlı Oluşu.....	104
b. Bakanlar Kurulunun Sorumluluğu: Yasama Organının Güveni	106
c. Yürütme Organı Tarafından Yasama Organının Feshi.....	108
2. Parlamenter Sistemin İşleyişine Etki Eden Faktörler.....	109
a. Parti Sistemi.....	109
b. Seçim Sistemleri	111

3. Parlamenter Sistem Örnekleri	112
a. Birleşik Krallık.....	112
aa. Birleşik Krallık'ta Yasama Organı.....	113
bb. Birleşik Krallık'ta Yürütme Organı	117
b. Almanya	119
aa. Almanya'da Yasama Organı	119
bb. Almanya'da Yürütme Organı.....	123
c. Norveç	126
aa. Norveç'te Yasama Organı	127
bb. Norveç'te Yürütme Organı.....	128
d. Japonya	129
aa. Japonya'da Yasama Organı	130
bb. Japonya'da Yürütme Organı	131
e. Finlandiya	134
aa. Finlandiya'da Yasama Organı	134
bb. Finlandiya'da Yürütme Organı.....	135
f. Hindistan	137
aa. Hindistan'da Yasama Organı	137
bb. Hindistan'da Yürütme Organı.....	138
B. Başkanlık Sistemi.....	141
1. Başkanlık Sisteminin Temel Özellikleri.....	142
a. Başkanın Halk Tarafından Seçimi.....	142
b. Yasama ve Yürütme Organlarının Ayrılığı.....	143
c. Denge ve Kontrol Mekanizmaları.....	144
aa. Başkanının Veto Yetkisi	144
bb. Yasama Organının Onayı.....	144
cc. Yüksek Mahkemenin Müdahale Yetkisi	145
d. Denge ve Kontrol Mekanizmasının Etkisizleştirilmesi Olasılığı/Sistemin By-Pass Edilmesi	145
2. Başkanlık Sistemi Örnekleri.....	146
a. Amerika Birleşik Devletleri.....	146

aa. Amerika Birleşik Devletleri'nde Yasama Organı.....	147
bb. Amerika Birleşik Devletleri'nde Yürütme Organı	149
cc. Denge ve Fren Mekanizmaları	152
b. Brezilya	153
aa. Brezilya'da Yasama Organı	154
bb. Brezilya'da Yürütme Organı	156
c. Arjantin	158
aa. Arjantin'de Yasama Organı	160
bb. Arjantin'de Yürütme Organı	161
d. Güney Kore	164
aa. Güney Kore'de Yasama Organı	165
bb. Güney Kore'de Yürütme Organı	167
3. Parlamenter ve Başkanlık Sistemlerinin Güçlü ve Zayıf Yönleri	169
a. İstikrar Açısından	169
b. Sistemlerin İşleyişi Açısından	170
c. Temsil Açısından	172
C. Yarı-Başkanlık Sistemi	173
1. Yarı Başkanlık Sisteminin Temel Özellikleri	173
2. Yarı Başkanlık Sistemi Örnekleri	176
a. Fransa	176
aa. Fransa'da Yasama Organı	176
bb. Fransa'da Yürütme Organı	179
b. Portekiz	180
aa. Portekiz'de Yasama Organı	182
bb. Portekiz'de Yürütme Organı	184
IV. Türk Hukukunda Uygulanan Hükûmet Sistemleri	187
A. 1876 Kanuni Esasi Dönemi	187
B. 1921 Anayasası Dönemi	189
C. 1924 Anayasası Dönemi	191
D. 1961 Anayasası Dönemi	193

E. 1982 Anayasası Dönemi	195
1. 2017 Anayasa Değişikliği Öncesi Dönem: Parlamenter Sistem	195
2. 2017 Anayasa Değişikliği Sonrası Dönem: Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi.....	197
SONUÇ	201
KAYNAKÇA.....	203